

ZÁPIS Č. 1/2021

ze zasedání Komise Rady Libereckého kraje pro adaptaci na změnu klimatu
ze dne 25. 1. 2021 v Liberci

Přítomni:

Ing. Jiří Klápště, předseda	Václav Židek, místopředseda	<i>Ing. Tereza Pokorná,</i> <i>tajemník</i>
RNDr. Jakub Horecký	Ing. arch. Petr Klápště, Ph.D.	Ing. Petr Dobrovský
Bc. Jaroslav Křepel	MUDr. Anna Kšířová	Mgr. Jan Korytář
Ing. Tomáš Maček	Ing. Petr Meduna	Ing. Miroslav Kudrna
Ing. Ivan Novotný	MVDr. David Nejedlo	Ing. Lukáš Řádek
Ing. Ludvík Řičář	Mgr. Petr Staněk	RNDr. Jitka Šádková
Ing. Zuzana Wudyová		

Nepřítomni:

Ing. Bohumil Pleskač

Hosté:

-

Návrh programu zasláný v pozvánce:

1. Zahájení jednání
2. Představení předsedy, místopředsedy a členů komise
3. Projednání návrhu Akčního plánu adaptace na změnu klimatu v podmínkách LK
4. Obsahová náplň a plán činnosti komise na I. pololetí roku 2021
5. Různé, diskuze

1. Zahájení jednání

Jednání ve 14:45 zahájil a řídil Ing. Jiří Klápště, předseda Komise RLK pro adaptaci na změnu klimatu (dále jen „Komise“).

V úvodu předal slovo místopředsedovi Václavu Židkovi, členovi rady kraje pověřeného řízením resortu životního prostředí a zemědělství, který přivítal přítomné členy a shrnul základní informace o zřízení Komise.

Předsedající Ing. Jiří Klápště následně konstatoval, že **Komise je usnášeníschopná.**

Přítomní členové komise schválili program a komise zahájila projednávání jednotlivých bodů.

V úvodu zasedání nebyli přítomni MUDr. Anna Kšířová a Mgr. Petr Staněk. Počet hlasujících byl tedy 16.

2. Představení předsedy, místopředsedy a členů komise

Předsedající představil svou osobu a své zkušenosti v oblasti působení Komise a předal slovo ostatním členům Komise, kteří se také představili. Následně předsedající pozitivně zhodnotil rozmanitost zastoupených oborů i to, že členové jsou vesměs rodiči dětí, díky čemuž vnímají problematiku změny klimatu v širším horizontu.

3. Projednání návrhu Akčního plánu adaptace na změnu klimatu v podmínkách LK

Ing. arch. Petr Klápště, Ph.D. představil, jako zástupce zpracovatele dokumentu (CI2, o.p.s.), kontext vzniku, strukturu a obsah Akčního plánu adaptace na změnu klimatu v podmínkách Libereckého kraje (dále jen AP KLIMA LK).

Dokument by měl být pro Liberecký kraj oporou pro čerpání finanční podpory ze Strukturálních fondů EU a dalších dotačních zdrojů, které v nejbližších letech budou pravděpodobně směřovány na problematiku změny klimatu.

Byly prezentovány aktuální modely vývoje obsahu skleníkových plynů v atmosféře.

AP KLIMA LK se zaměřuje nejen na adaptaci, ale také na mitigaci, a to zejména tam, kde mají tyto přístupy synergický efekt, což vychází ze zadání na zpracování tohoto dokumentu.

Prezentující upozornil, že se jedná o první dokument tohoto typu, který je pro Liberecký kraj zpracováván a zároveň je to materiál, který většina krajů v ČR nemá dosud k dispozici. Neexistuje jednoznačný standard, jak by měl takový dokument vypadat (resp. Ministerstvo životního prostředí, které metodicky řídí adaptaci na změnu klimatu v ČR, takový vzor zatím neposkytlo). Současně je v různých oblastech k dispozici různá podrobnost vstupních podkladů. S tím souvisí i různá míra podrobnosti navržených opatření. V části implementace, monitoringu a aktualizace je ještě řada věcí k dohodnutí a dořešení v průběhu implementace. V té souvislosti by byla vhodná aktualizace dokumentu po dvou letech jeho platnosti. Získání zdrojových dat a zahájení monitoringu bude vyžadovat úplný indikátorový rámec, který zatím není k dispozici.

Členové komise byli seznámeni s návrhem čtyř úprav dokumentu, které ještě v rámci dokončování připomínkování řešili zpracovatelé s odborem životního prostředí a zemědělství:

- Kapitola 2 Přehled oblastí cílů a opatření návrhové části je v závěru (str. 9) - **doplněno** následovně: *„V rámci nastavení indikátorů je třeba prověřit možnosti zdroje dat jednáním se třetími stranami (a rozhodnout, zda případně investovat do jejich nákupu), nastavit detailněji zadání opatření v rámci, kterých mají data pro indikátory vznikat. Zároveň nelze předjímat poměrně rychlý vývoj dat v této oblasti. Detailně tak bude možné indikátory nastavit až postupně v rámci implementace plánu.“*
- Kapitola 3. Návrh adaptačních a mitigačních opatření, Opatření A.1 (str. 21), – **odstraněno** *„A.1.6 Při přípravě krajského rozpočtu zohlednit požadavek, aby jednotlivé položky kromě ceny obsahovaly také uhlíkovou stopu (vyčíslení produkce nebo propadu skleníkových plynů pro danou položku).“*
- Kapitola 3. Návrh adaptačních a mitigačních opatření, Opatření A.4 (str. 26) – **odstraněno** *„Dle těchto principů zároveň zpracovat revizi již rozpracovaných investičních záměrů kraje a jím zřizovaných organizací, které jsou ve fázi, kdy ještě lze zohlednit principy adaptace na ZK, ochrany klimatu a ekologické stability krajiny, a*

vhodným způsobem aktualizovat jejich projekční přípravu se zohledněním Akčního plánu a SRLK (např. v tomto smyslu upravit návrh na úpravu koryta Lužické Nisy v okolí krajského úřadu).“

- *Kapitola 3. Návrh adaptačních a mitigačních opatření, Opatření F.3 (str. 60) - **upraveno** „Rozšíření pravidel požadující přednostně využívat přírodě blízká řešení pro retenci vody a protipovodňová opatření na celé území (dnes platí pouze pro chráněná území) s **ohledem na prostorové možnosti a hydrogeologické podmínky a při zohlednění jejich účinnosti**. Pravidla nastaví tak, aby bylo jednoznačně kontrolovatelné jejich plnění v územních plánech.“*

Diskuse:

J. Klápště – Souhlasil s tím, že zasahování do projektů, které jsou již „vysoutěženy“ je nereálné a navrhl diskusi směřovat k úpravám ve fázi studií.

V. Židek – Potvrdil, že není možné upravovat projekty, ve kterých již je ve výběrovém řízení vybrán dodavatel, neboť takový zásah by mohl ohrozit realizaci (neúspěšní dodavatelé by to mohli vnímat jako nekalou soutěž, jelikož všem předem nebyly známy podmínky).

P. Klápště – Sdílel zkušenost, že se setkal s vhodnými úpravami projektů i po územním rozhodnutí (v jeho mezích).

P. Staněk – Uvedl, že v rámci projektu úpravy okolí krajského úřadu proběhlo připomínkování OŽPZ a projekt byl doplněn o řadu zeleno-modrých opatření. Jako přínosný by vnímal vznik katalogu typových zeleno-modrých opatření na majetku Libereckého kraje. Tuto část diskuse ukončil konstatováním skutečnosti, že dle zkušenosti odboru správy investic a nemovitého majetku projekty lze upravovat jen před „vysoutěžením“ a před územním rozhodnutím.

V další diskusi J. Korytář – Vzněl dvě připomínky k návrhu AP KLIMA LK. Postrádá nejzásadnější kapitolu „Snížení emisí skleníkových plynů v oblasti energie, dopravy, odpadů, zemědělství“, ale nikoliv jen na majetku Libereckého kraje v opatření A.2 (jehož vliv je marginální), ale v celém kraji.

P. Klápště – Upozornil na další opatření F.8 „Stanovení mitigačního cíle Libereckého kraje“ (míněno právě pro celé území), dále pak na opatření F.3 „Provedení aktualizace ZUR“ (klíčový územně plánovací nástroj kraje), možnosti v šíření know-how a roli kraje v oblasti veřejné dopravy (z hlediska dopadu na klima i propagace využívání, jelikož má nižší dopad než doprava individuální).

J. Korytář – Vzněl další připomínku se zkušeností náměstka Statutárního města Liberec – doporučuje dopracovat implementaci, monitoring, harmonogram.. Na příkladu opatření C.1 „Zvýšení odolnosti lesních porostů a přeměna smrkových monokultur“ upozornil na nedostatečně podrobné úkoly. AP by měl obsahovat konkrétní cíle a úkoly se stanovením cílových hodnot (tzn. jasně určit konkrétní priority a financování opatření). Doporučuje dopracovat dokument tak, aby měl podobu „jízdního řádu“, dle kterého se budou realizovat konkrétní opatření.

J. Šádková – Doplnila širší souvislosti zadání úkolu zpracovat AP KLIMA LK. V pol. roku 2019 se na kraj obracely občanské iniciativy a žádaly o informace, co Liberecký kraj již v oblasti problematiky změny klimatu dělá. Byly sepsány a vykalkulovány již vynaložené

finanční prostředky. V rámci schvalování SRLK 2021+, došlo k jeho propojení s úkolem zpracovat AP KLIMA LK. V SRLK 2021+, byla zpracována speciálně sledovaná oblast k této problematice. Struktura AP KLIMA LK, tedy vychází i z tohoto strategického dokumentu kraje. Mitigace nebyla hlavním zadáním. Řešena je zejména oblast adaptace na změnu klimatu.

P. Klápště – V obecné rovině potvrdil, že AP KLIMA je třeba dostat do této podrobnosti. U řady opatření panuje velká nejistota, jak by je bylo možné realizovat. Pokud by AP KLIMA byl již nyní ve velké podrobnosti, tak by mohla být zpracovatelem vybrána nevhodná opatření, která by se ukázala jako nerealizovatelná. Konkretizace by měla proběhnout až při začátku implementace dle rozhodnutí, která v této oblasti nejprve musí být učiněna (např. kolik bude možné využít finančních prostředků rozpočtu kraje v dalších letech nebo jaké budou finanční zdroje v dalším programovém období OPŽP – řada opatření lze realizovat nákladným způsobem rychle, ale také jiným způsobem úsporněji, ale v delším časovém horizontu). Navíc je řada opatření vzájemně provázána, a podle volby prvního opatření bude zvolena další cesta. Větší míra podrobnosti je nutná, ale ne okamžitě.

L. Řádek – Souhlasí, že nelze být na základě stávajících dat již nyní konkrétnější. Je třeba začít příklady dobré praxe. V Pardubickém kraji byla zpracována Regionální strategie adaptačních opatření – jedná se o výrazně konkrétnější systém, ale zejména proto, že se jedná pouze o adaptační opatření. Souhlasí, že ambice AP KLIMA LK by do budoucna měla být konkrétnější.

V. Židek – Z pohledu rady kraje uvedl, že vytvořit nyní detailní plán, který nepůjde realizovat je úplně špatně. Podrobnější plán implementace by měl být vypracován v rámci této Komise – navrhuje rozdělit se do pracovních skupin k dílčím tématům, vybrat priority v opatřeních, které lze začít realizovat hned a postupně dopracovat další plán dle okolností. Proto v dokumentu detail nyní není a ani nebyl požadován.

J. Korytář – Uvedl, že nechce, aby to byla jen kritika, za návrhem dokumentu je velká práce. Ale nevnímá jej jako akční plán.

V. Židek – Doplnil, že v současné situaci nejsou ani jisté finanční prostředky, přestože se jedná o prioritní téma. Cílem této Komise má být zhodnocení implementace a dotvořit konkrétnější plán až zde, tak aby byl AP KLIMA LK co možná nejvíce realizovatelný (nejen seznam přání, který se dá do šuplíku).

J. Klápště – Vnímá tuto doporučující připomínku pro konkretizaci implementace AP KLIMA LK a určitě se s tím zde bude takto dál pracovat. Doplnil, že pro úspěšnou adaptaci LK na změnu klimatu je nezbytné nastavit adaptační opatření na konkrétní scénář změny klimatu (v tuto chvíli zvýšení průměrné teploty o 1,5 °C). Formulovaná opatření musí mít jasnou prioritizaci a jasně stanovené cílové hodnoty (např. v 10letém intervalu - 2030, 2040, 2050), na jejichž plnění by měla tato komise dohlížet. Na stanovené cílové hodnoty by měly být odpovídajícím způsobem navázány i indikátory plnění AP KLIMA tak, aby bylo zřejmé, zda je akční plán plněn efektivně či nikoli. Dále zdůraznil, že adaptaci na ZK nelze chápat jen z hlediska zdrojů Libereckého kraje, musí se jednat o komplexní dokument, který bude řešen vícezdrojovým financováním.

T. Pokorná – K procesu vzniku AP KLIMA LK doplnila, že diskuse k mitigacím v procesu vzniku AP KLIMA LK se objevovaly z různých stran – někdy s tím, že by měly být zastoupeny více a jindy naopak, že by v dokumentu být řešeny vůbec neměly (i s odkazem na název dokumentu). Nakonec bylo zadáno zpracovateli, zhotovení akčního plánu adaptace, ale

jelikož nelze od sebe přímo oddělit adaptační a mitigační opatření, tak mají být upřednostněny ta adaptační opatření, která mají zároveň i mitigační efekt. Celkově je tento akční plán nový, tato problematika je nová a zasahuje do mnoha oborů a profesí (do odborných, politických i osobních názorů a zkušeností z praxe) – a co obor, to názor. Každý to vidí jinak a leckdy byly návrhy i protichůdné. Bylo těžké najít konsenzus a nyní jsme došli do fáze, kterou jsou schopni vytvořit odborní zpracovatelé v oblasti změnu klimatu (neznající místní podmínky) spolu s místními úředníky a místní expertní poradní skupinou z řad odborných institucí. Nyní je třeba, aby to uchopila politická reprezentace a místní aktéři a pomohli to doladit do toho, co je realizovatelné. Je tu opravdu řada otázek – např. v oblasti financování ze Strukturálních fondů EU. Tento dokument nám může pomáhat je čerpat, ale musí mít nyní širší možnosti volby (tak aby mohlo být zvoleno opatření, které bude dotačně podporováno).

P. Klápště – Doplnil, že je třeba specifikovat i zdroje dat, ale to záleží na rozhodnutí, zda bude možné je nakoupit nebo ne.

I. Novotný – Vnímá velký kus práce. Četl podrobně celý dokument a také váhal u návrhové části. Zacielení není jasné – vnímá jako otevření diskuse – co se má a nemá dál dělat. Vnímá to jako výkop k řešení. Také vnímá, že bude záležet na vývoji dalších okolností, např. v oblasti společné zemědělské politiky (podmínky „zemědělských“ dotací nebo ochrany zemědělského půdního fondu (protierozní vyhláška) – na tyto změny je třeba reagovat.

J. Horecký – Vnímá jako chvályhodné, že se dokument věnuje jak adaptaci, tak mitigaci, což je inovativní přístup na české poměry. Není to jednoduché. Na národní úrovni i u obcí jsou spíše dva dokumenty. Tento přístup AP KLIMA LKL vnímá pozitivně. Je třeba si uvědomit, že tento materiál nebude dokonalý nikdy, vždy bude prostor pro nějaké vylepšování. Je třeba mít startovací dokument a začít realizovat. Nebo chceme věnovat další půl až rok vylepšování? Kraj by přišel o rok, kdy by již mohl být realizovat. Vnímá potřebu jít příkladem. Čím dříve, tím lépe. Nevyzývá k oddalování.

A. Kšírová – Ocenila, že je mitigace součástí dokumentu. Rodiče za klima o to opakovaně žádali. Je třeba, aby se kraj přihlásil k odpovědnosti a nastavit, jak bude LK směřovat k uhlíkové neutralitě. Zahnutí sociálních a zdravotních dopadů vnímá jako velmi důležité, ocenila rovněž zapojení občanské společnosti do přípravy tohoto dokumentu.

V další diskusi došlo ke shodě, že komise nemůže obsahovat odborníky na všechny oblasti, proto je třeba v prvních krocích vytvořit pracovní skupiny (stálého složení) pro jednotlivé tematické oblasti.

Návrh usnesení:

č. usnesení: 1/VI/21/AK/1

Komise Rady Libereckého kraje pro adaptaci na změnu klimatu po projednání souhlasí se zněním Akčního plánu adaptace na změnu klimatu v podmínkách Libereckého kraje 2021-2027 a **d o p o r u č u j e** Radě Libereckého kraje vyslovit souhlas se zněním tohoto dokumentu a předložit jej Zastupitelstvu Libereckého kraje ke schválení.

Hlasování:

PŘÍTOMNO	PRO	PROTI	ZDRŽEL SE	VÝSLEDEK
18	18	0	0	přijato

4. Obsahová náplň a plán činnosti komise na I. pololetí roku 2021

Úkoly pro příští zasedání Komise:

- T. Maček – seznámení s plány a možnostmi spolupráce s SPÚ na území LK
- I. Novotný – seznámení s plány a možnostmi spolupráce s VÚMOP na území LK
- L. Řádek – představení Regionální strategie adaptačních opatření Pardubického kraje
www.i-eva.cz/resao
- P. Dobrovský – seznámení s realizovanými, nerealizovanými i plánovanými aktivitami ARR v oblasti adaptace na změnu klimatu
- I. Košková (OŽPZ) – představení mapových výstupů AP KLIMA LK a dalších vhodných zdrojů dat pro problematiku změny klimatu v rámci Geoportálu LK
<https://sucho.kraj-lbc.cz/mapa-pro-akcni-plan>
- P. Klápště – návrh pracovních skupin

Úkoly pro I. pololetí roku 2021

- Ustavení pracovních skupin a zpracovat zadání pro konkretizaci implementace
- Vytyčit rychlé úkoly k realizaci – prioritně je třeba se zaměřit na opatření na majetku kraje a majetku municipalit a státu – je třeba nastartovat v I. pololetí 2021
- Opatření v krajině probíhají ad-hoc, ale obce mají sporadickou aktivitu. Je třeba nasměrovat a posílit personální kapacitu ARR (1 úvazek/okres tak, aby zajišťovala celkový proces realizace – iniciace, příprava, faktická realizace)
- Podmínky vyhlášení a hodnocení DFLK (zejména program 8.6)
- Vytipovat konkrétní demonstrativní projekty v území a dále je prezentovat jako příklady dobré praxe.

Harmonogram jednání komise na I. pololetí roku 2021

Pondělí **25. 1.** 2021 od 14:30

Úterý **16. 2.** 2021 od 14:30

Úterý **16. 3.** 2021 od 14:30

Úterý **13. 4.** 2021 od 14:30

Úterý **18. 5.** 2021 od 14:30

Úterý **15. 6.** 2021 od 14:30

Návrh usnesení:

č. usnesení: 1/VI/21/AK/2

Komise Rady Libereckého kraje pro adaptaci na změnu klimatu po projednání schvaluje Plán činnosti na I. pololetí roku 2021.

Hlasování:

PŘÍTOMNO	PRO	PROTI	ZDRŽEL SE	VÝSLEDEK
17	17	0	0	přijato

(RNDr. Šádková před projednáváním tohoto bodu opustila zasedání. Počet hlasujících tak klesl na 17.)

5. Různé, diskuse

J. Klápště – Informoval o skutečnosti, že v rámci příprav nových podmínek OPŽP se v oblasti podpory retenčních opatření krajinně nepočítá se 100% financováním způsobilých nákladů. V praxi to znamená, že opatření typu revitalizace vodních toků, obnova mokřadů apod. nebudou prakticky realizována, protože jsou značně administrativně náročná a současně nejsou ekonomicky rentabilní. Navrhuje projednat na příštím jednání tento bod ve větším detailu (se zvážením veškerých souvislostí) a následně formulovat doporučení Radě Libereckého kraje, aby skrze Asociaci krajů České republiky iniciovala zajištění 100% financování opatření na zadržování vody v krajinně.

Žádost Mgr. Tomáše Zavadila z Asociace soukromého zemědělství ČR o poskytnutí kontaktů na členy komise (e-mail a telefonní číslo)

Návrh usnesení:

č. usnesení: 1/VI/21/AK/3

Komise Rady Libereckého kraje pro adaptaci na změnu klimatu po projednání souhlasí se zveřejněním e-mailových kontaktů na členy komise na webu Libereckého kraje:

<https://liberecky-kraj.kraj-lbc.cz/rada/komise-rady-libereckeho-kraje/pro-adaptaci-na-zmenu-klimatu>

Hlasování:

PŘÍTOMNO	PRO	PROTI	ZDRŽEL SE	VÝSLEDEK
17	17	0	0	přijato

Žádost Povodí Labe o změnu zástupce, který je členem Komise RLK pro adaptaci na změnu klimatu – navrhuje, aby Ing. Bohumila Pleskače nahradil Ing. Michal Krejčí

a

Žádost Regionální agrární rady Libereckého kraje o přijetí zástupce Pera Kubíčka mezi členy Komise RLK pro adaptaci na změnu klimatu

Obě žádosti vzala Komise na vědomí.

Závěr

Předseda Komise poděkoval členům Komise za účast a ukončil jednání.

Liberec, dne 25. 1. 2021

Zapsala:

Ing. Tereza Pokorná

tajemník Komise Rady Libereckého kraje pro adaptaci na změnu klimatu

Schválil:

Ing. Jiří Klápště

předseda Komise Rady Libereckého kraje pro adaptaci na změnu klimatu